

Zpráva o šetření

ve věci pana D. D.

Na veřejnou ochránkyni práv se obrátil pan D. D., bytem XXXXX (dále také „stěžovatel“), se stížností na **průběh a kvalitu rekvalifikačního kurzu** zajišťovaného Úřadem práce České republiky – krajskou pobočkou v Brně (dále také „úřad práce“).

Stěžovatel se jako uchazeč o zaměstnání vedený v evidenci úřadu práce zúčastnil v termínu od 22. 10. 2012 do 13. 12. 2012 rekvalifikačního kurzu *Programování CNC obráběcích strojů*, který byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Rekvalifikační kurz realizovalo na základě Smlouvy o provedení rekvalifikace uzavřené s úřadem práce rekvalifikační zařízení A, s. r. o. Stěžovatel v podnětu zejména namítal, že před zahájením rekvalifikačního kurzu bylo zájemcům o jeho absolvování ústně a současně e-mailem ze strany úřadu práce deklarováno, že **součástí výuky bude také praxe ve výrobě**, což pro mnoho uchazečů mělo být zásadní pro rozhodnutí o účasti v rekvalifikačním kurzu.

Samotný průběh kurzu byl však dle stěžovatele zcela odlišný od původně prezentované nabídky. Uchazeči se vyjma několikahodinové práce na „školních strojích“ v prostředí školy k praxi ve výrobní firmě mimo prostory školy na skutečných CNC strojích vůbec nedostali. Pan D. upozorňuje, že absolvování praxe ve výrobní firmě je potvrzeno v osvědčení, které obdrželi všichni absolventi rekvalifikačního kurzu. V osvědčení je konkrétně uvedeno absolvování 200 vyučovacích hodin, z toho je potvrzeno 60 vyučovacích hodin vyčleněných na praxi. Za zásadní považuje stěžovatel také skutečnost, že rozsah rekvalifikace s detailním počtem vyučovacích hodin rozdělených jak pro teoretickou, tak i praktickou přípravu, je uveden v samotné Dohodě o rekvalifikaci, kterou jako účastník rekvalifikace uzavřel s Úřadem práce České republiky – krajskou pobočkou v Brně.

Pan D. spolu s dalšími nespokojenými účastníky rekvalifikačního kurzu zaslal v březnu 2013 úřadu práce **stížnost na průběh a organizaci kurzu**. Obsahem stížnosti byly výhrady k rozdílnému průběhu oproti původním informacím: kurz měl probíhat od 7 do 15 hodin, každý účastník měl mít své pracovní místo, součástí kurzu měla být praxe ve výrobní firmě, nedostatečně proškolení lektori, neposkytnutí studijního materiálu, připomínky účastníků kurzu neměly být brány vážně. V odpovědi ze dne 5. 4. 2013, kterou stěžovatel obdržel od tehdejší ředitelky Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně JUDr. Marie Cackové, byly uvedeny důvody, proč není možné skutečnosti zmíněné ve stížnosti objektivně prošetřit, zejména s poukázáním na **časový odstup**. JUDr. Cacková podotkla, že pokud by se účastníci kurzu ozvali na počátku kurzu, mohlo se předejít nastalým problémům. Sdělila také, že nemůže objektivně posoudit situaci z průběhu rekvalifikačního kurzu, neboť v danou chvíli nemá o popisovaných problémech k dispozici písemné záznamy od vzdělávacího zařízení A, s. r. o., a ani od frekventantů rekvalifikačního kurzu.

Poukázala současně na skutečnost, že během samotného průběhu kurzu neobdrželo vedení úřadu práce žádné výhrady či stížnost na jeho průběh. Tehdejší ředitelka úřadu práce nicméně stěžovateli **přislíbila sledovat zabezpečení dalších rekvalifikačních kurzů**, které budou probíhat v budoucnu. Konkrétní vyjádření k namítaným skutečnostem však neposkytla.

V této souvislosti je nutné zmínit, že stížnost pana D. D. na průběh rekvalifikačního kurzu *Programování CNC obráběcích strojů* nebyla ojedinělá. V předešlém roce obdržel můj předchůdce JUDr. Pavel Varvařovský podnět obsahující stížnost na průběh stejného rekvalifikačního kurzu. V daném případě však podstata stížnosti tkvěla v nespokojenosti jiného stěžovatele s neschválením rekvalifikace *Získání řidičského průkazu typu C* (šlo o jinou rekvalifikaci) a v nespokojenosti s přístupem zaměstnankyň úřadu práce k řešení jeho věci. Vzhledem k tomu, že obdržený podnět obsahoval také **zmínku o špatné kvalitě zmíněného kurzu**, kterého se rovněž zúčastnil, oslovila již tehdy vedoucí oddělení rodiny, zdravotnictví a práce Kanceláře veřejného ochránce práv Mgr. Ing. Lenka Doubravová na základě podnětu zmíněného stěžovatele JUDr. Cackovou. Dotázala se jí na postup úřadu práce při zabezpečení rekvalifikačního kurzu a na způsob, jakým úřad práce prošetřil a vyřídil zmíněné stížnosti. Od tehdejší ředitelky úřadu práce obdržela Mgr. Ing. Doubravová pouze kopii odpovědi úřadu práce zaslané právě panu D., bez bližšího komentáře.

V kontextu podnětu pana D. D. bylo z internetových stránek rekvalifikačního zařízení (tj. společnosti A, s. r. o.) realizujícího předmětné rekvalifikační kurzy,¹ zjištěno, že i v roce 2014 probíhaly nové rekvalifikace se zaměřením na obsluhu a programování CNC obráběcích strojů. Tyto zjištěné skutečnosti podnítily opětovný dotaz Mgr. Ing. Lenky Doubravové směřovaný na nové vedení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně. Mgr. Ing. Lenka Doubravová se konkrétně dotazovala, zda ze strany úřadu práce proběhl u rekvalifikačního zařízení A, s. r. o., **přislíbený důslednější dohled** nad průběhem rekvalifikačních kurzů, zejména **s ohledem na již vznesené výhrady k neuskutečněné praxi ve výrobě**. Současně požádala Ing. Josefa Bürgera, pověřeného řízením Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně, o vyjádření a o spisovou dokumentaci.

A - Předmět šetření

Na základě obdrženého vyjádření a spisové dokumentace jsem se rozhodla zahájit v souladu s ustanovením § 14 zákona o veřejném ochránci práv² šetření postupu Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ve věci pana D. D.

Šetření směřovalo k posouzení, zda úřad práce za pomoci jemu dostupných prostředků důsledně ověřil na základě obdržených stížností průběh a organizaci rekvalifikačního kurzu a kvalitativní přínos pro jeho frekventanty. Cílem šetření bylo zjistit, zda dohoda o provedení rekvalifikačního kurzu uzavřená mezi rekvalifikačním zařízením a úřadem práce a dohoda o rekvalifikaci uzavřená mezi

¹ internetové stránky společnosti A

² Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejném ochránci práv“).

úřadem práce a uchazečem obsahovaly smluvní ujednání o rozdělení výuky v rámci rekvalifikačního kurzu, konkrétně závazek rekvalifikačního zařízení zajistit frekventantům kurzu **60 hodin praxe ve výrobě** a zda v nich byly **srozumitelně uvedeny další podrobnosti** k podmínkám a obsahu rekvalifikačního kurzu. Cílem šetření bylo také posoudit způsob vyřízení stížnosti úřadem práce.

B - Skutková zjištění

V obdrženém vyjádření ze dne 7. 3. 2014 Ing. Josef Bürger, pověřený řízením Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně, sdělil: „*Referát zprostředkování a poradenství KrP v Brně realizuje zmiňovaný rekvalifikační kurz s vítězným dodavatelem A, s. r. o., na základě předem stanovených a řádně soutěžených podmínek výběrového řízení. Je nutné podotknout, že ze strany úřadu práce probíhá příprava, průběh a ukončení jednotlivých kurzů v souladu nejen se zákonnými, ale i vnitřními metodickými předpisy. Samotné sledování zabezpečení dalších čtyř rekvalifikačních kurzů Programátor CNC strojů proběhlo doposud bez jakýchkoliv negativních reakcí ze strany frekventantů. Účastníci, kteří prošli celým vzdělávacím cyklem, úspěšně složili závěrečnou zkoušku. Její podmínkou je absolvování teoretické a praktické výuky v rozsahu uvedeném v Dohodě o provedení rekvalifikace, uzavřené mezi úřadem práce a rekvalifikačním zařízením. Za zmínku stojí i skutečnost, že referentky rekvalifikací ÚP ČR KrP v Brně provedly s ohledem na časové možnosti a jejich pracovní vytíženost cíleně zaměřenou veřejnosprávní kontrolu výše uvedeného typu rekvalifikačního kurzu. Následně pak uskutečnily monitorovací šetření u současně probíhajícího vzdělávacího programu, a to při praktické části. Aktuálně bylo ověřeno a záznamem z monitorovací návštěvy podchyceno plnění podmínek dle dohody. Z pohledu úřadu práce nelze vyvodit nedostatky či porušení dohody ze strany rekvalifikačního zařízení, což lze dokladovat kopiemi příslušných dokumentů.*“

Ing. Bürger také upozornil na skutečnost mající vliv na způsob organizačního zabezpečení průběhu praktické výuky, kdy „.... *dodavatel zmiňovaného akreditovaného kurzu musí plnit podmínky realizace rekvalifikace, které stanoví vyhláška MŠMT č. 176/2001 Sb.³ Rekvalifikační zařízení A, s. r. o., zajišťuje v kontextu legislativního předpisu odborně řízenou vzdělávací činnost ve spolupráci se subdodavatelem školského typu, které má oprávnění k činnosti související s danou rekvalifikací.*“⁴

Pro další hodnocení postupu úřadu práce je nutné se podrobněji vrátit k odpovědi JUDr. Cackové ze dne 5. 4. 2013, kterou reagovala na stížnost na průběh rekvalifikačního kurzu. Kromě již výše uvedeného poukázala na to, že před vstupem do rekvalifikace se účastníci kurzu mohli seznámit s jeho avizovaným průběhem, písemně vyjádřeným v dohodě o rekvalifikaci. Tuto dohodu každý z budoucích účastníků rekvalifikace podepsal. Podpisem tak stvrdil přijetí informací obsažených v dohodě (např. stanovenou hodinu a den nástupu na rekvalifikaci) a také se zavázal plnit studijní a výcvikové povinnosti, stanovené rekvalifikačním zařízením. Součástí

³ Pozn.: Jedná se o vyhlášku č. 176/2001 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení.

⁴ Pozn.: Dle obdržené dokumentace je tímto subdodavatelem služeb střední škola B, XXXXX .

dohod bylo také ujednání o závazku účastníka rekvalifikace neprodleně, nejpozději do 8 dnů oznámit úřadu práce a rekvalifikačnímu zařízení důvody, které by mu bránily v účasti na rekvalifikaci.

Ve spisové dokumentaci je založena také kopie záznamu z monitorovací návštěvy v rekvalifikačním kurzu *Programátor CNC strojů*, která proběhla ještě v průběhu kurzu, tzn. dne 21. 11. 2012. Návštěvu provedly zaměstnankyně Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně. **Cílem** návštěvy byla kontrola organizace kurzu z hlediska dodržení podmínek sjednaných v Dohodě o provedení rekvalifikace. Návštěva se uskutečnila za probíhající výuky, přičemž došlo i na besedu s účastníky kurzu. V záznamu z návštěvy je uvedeno hodnocení osoby lektora (odborná připravenost, srozumitelnost výkladu apod.). Co se týká vybavení učebny, účastníci kurzu měli mít obecně k dispozici počítače, dataprojektor, studijní texty k výuce, výkresy. Žádné konkrétní údaje k počtu počítačů či ke kvalitě studijního materiálu záznam z návštěvy neobsahuje. Během zmíněné diskuse účastníci kurzu měli vyjádřit spokojenost s kurzem. Pouze jeden účastník poukázal na problém s odpolední výukou, která probíhala některé dny až do večera. Dle zpracovaného záznamu se na místě měl k námitce účastníka vyjádřit jak zaměstnanec úřadu práce, tak zástupce rekvalifikačního zařízení.

Součástí spisové dokumentace je také kopie zápisu o zahájení veřejnosprávní kontroly u příjemce veřejné finanční podpory ze dne 3. 6. 2013. Kontrola byla zaměřená na hospodaření s veřejnými prostředky ze strany společnosti A, s. r. o., a na posouzení dohody o provedení rekvalifikace. Zmíněnou kontrolu provedli na základě pověření tehdejší ředitelky Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně JUDr. Marie Cackové zaměstnanci Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně v rozsahu zákonného zmocnění úřadu práce dle zákona o finanční kontrole.⁵ Samotná kontrola pak proběhla v režimu zákona o finanční kontrole a zákona o státní kontrole.⁶

Kontrolní zjištění z uskutečněné kontroly jsou zachycena v protokole o výsledku veřejnosprávní kontroly ze dne 3. 6. 2013. Z něj vyplývá: „*Předmětem Dohody o provedení rekvalifikace uzavřené s A, s. r. o., dne 12. 4. 2013 je zabezpečení rekvalifikačního kurzu „Programátor CNC strojů“. Do rekvalifikačního kurzu nastoupilo 8 účastníků. Docházka účastníků byla vedena denně a obsahovala podpisy uchazečů. Výuka probíhala dle harmonogramu pod vedením lektora. Každý uchazeč měl k dispozici PC, skripta a xeroxy studijních textů, lektor promítal probíranou látku na dataprojektor.*“ Ze **závěrů kontroly** lze vyčíst, že rekvalifikace probíhala dle sjednaných podmínek, nebyly zjištěny žádné nedostatky, uchazeči hodnotili kurz kladně, bez připomínek.

Ve spisové dokumentaci je založena také kopie záznamu z další monitorovací návštěvy v rekvalifikačním kurzu *Programátor CNC strojů* zajišťovaném stejným rekvalifikačním zařízením A, s. r. o. Kurz se konal v termínu od 17. 2. 2014 do 2. 4. 2014, tj. cca o rok později. Monitorovací návštěva proběhla dne 5. 3. 2014 a provedly ji opět zaměstnankyně Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně. Cílem

⁵ Ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“).

⁶ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. Tento zákon byl s účinností od 1. 1. 2014 zrušen a nahrazen novým zákonem č. 255/2012 Sb., o státní kontrole (kontrolní řád).

návštěvy byla stejně jako v předchozím případě kontrola dodržení podmínek sjednaných v dohodě o provedení rekvalifikace. Během návštěvy proběhla také hospitace přímo ve výuce a beseda s účastníky kurzu. V záznamu z návštěvy jsou zaznamenány reakce a hodnocení kurzu ze strany účastníků, kteří chválí organizaci výuky, přístup a kvalitu lektorů, celkově vyjadřují spokojenost. Lektorem v kurzu byl pedagogický pracovník technického vyučování zdejší střední školy B, která je v daném případě tzv. subdodavatelem. Při monitorovací návštěvě zaměstnankyně úřadu práce shrnuly, že v kurzu probíhala praktická výuka zaměřená na znalosti a dovednosti v programování, každý uchazeč pracoval na počítači v odborném PC programu, který simuloval programování pro činnost CNC stroje, přičemž lektor měl možnost na základě napojení na jednotlivé počítače práci účastníků kurzu efektivně kontrolovat. Zaměstnankyně úřadu práce konstatovaly, že škola má kvalitní vybavení svých prostor, které odpovídají výrobnímu prostředí. K zásadnímu bodu stížností – absenci skutečné a deklarované praxe ve výrobní firmě – není v záznamu uvedeno nic.

C - Hodnocení věci ochránkyní

Dle zákona o veřejném ochránci práv jsem oprávněna zabývat se podněty z oblasti zaměstnanosti a trhu práce, pokud se dotýkají činnosti správních úřadů působících v této sféře, tj. Úřadu práce České republiky, inspektorátů práce nebo Ministerstva práce a sociálních věcí.

Úřady práce jsou dle zákona o zaměstnanosti⁷ orgány působící na úseku zaměstnanosti a trhu práce, které mají za úkol provádět zprostředkování zaměstnání uchazečům o zaměstnání, poskytovat fyzickým osobám a zaměstnavatelům poradenské, informační a další služby v oblasti zaměstnanosti a zajišťovat uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a vyplácet podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci. Právní úprava zakotvuje celou škálu opatření – tzv. nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (dále také „APZ“),⁸ které podporují uchazeče o zaměstnání a mají směřovat ke zvýšení úrovně zaměstnanosti. **Nástroje APZ, kam patří i rekvalifikace, jsou nenárokové povahy.** Vždy záleží na individuálním posouzení žádosti ze strany úřadu práce a zvážení objektivních podmínek a osobnostních předpokladů na straně žadatele.

Jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti je právě **rekvalifikace**, jíž se mohou zúčastnit uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci úřadu práce. Účelem rekvalifikace uchazeče o zaměstnání je zvýšit jeho odborné vzdělání a praktické dovednosti, tudíž **potenciálně zlepšit jeho pozici na trhu práce** a posílit šanci na získání pracovního uplatnění. Rekvalifikační kurzy nabízí jednak úřad práce sám (konkrétně jednotlivá kontaktní pracoviště krajských poboček)⁹ a jednak lze od 1. 1. 2012 využít zákonem nabízený **institут tzv. zvolené rekvalifikace**.¹⁰ V rámci tohoto typu rekvalifikace si může uchazeč nebo zájemce o zaměstnání

⁷ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Např. rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování atd.

⁹ Ustanovení § 108 a 109 zákona o zaměstnanosti.

¹⁰ Ustanovení § 109a zákona o zaměstnanosti.

zabezpečit rekvalifikaci individuálně bez iniciace úřadu práce a zvolit si tak pracovní činnost, na kterou se chce dle svého uvážení rekvalifikovat.

Při projednávání žádosti o rekvalifikaci vychází úřad práce z dosavadní kvalifikace žadatele, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která se hodlá rekvalifikovat.¹¹ Rekvalifikace musí být účelná (po ukončení rekvalifikace je reálná šance získat zaměstnání) a potřebná (dosavadní kvalifikace uchazeče neumožňuje získání vhodného pracovního místa). Rekvalifikaci zabezpečují krajské pobočky Úřadu práce ČR, které uzavírají dohody o provedení rekvalifikace s rekvalifikačním zařízením. Náklady rekvalifikace hradí za účastníka úřad práce, který s ním uzavírá ještě před nástupem na rekvalifikaci písemnou dohodu o rekvalifikaci.

V daném případě se na mě stěžovatel neobrátil s problematikou neschválení žádosti o rekvalifikaci, nýbrž **namítal špatnou kvalitu a nedostatečnou organizaci rekvalifikačního kurzu.**

Zákon o zaměstnanosti stanoví zákonné požadavky na obsah dohod uzavíraných mezi rekvalifikačním zařízením a úřadem práce a dohod uzavíraných mezi úřadem práce a uchazečem o rekvalifikaci. Právě konkrétní obsah těchto dohod určuje směřování a obsah každé individuální rekvalifikace. V ustanovení § 108 odst. 7 jsou mezi povinnými náležitostmi dohody uvedeny např. rozsah teoretické a praktické přípravy, doba zahájení a ukončení rekvalifikace, místo a způsob provedení rekvalifikace aj. Není zde však požadavek na uvedení přesné denní doby, v níž bude kurz probíhat, specifikace pomůcek a studijních materiálů, místo konání praktické přípravy aj., požadavek na samostatné pracovní místo a přístup k PC pro každého účastníka kurzu.

Zde tak nastává prostor pro individuální činnost úřadu práce. Jeho zásadní přínos v předcházení nedorozumění a zklamání účastníka z absolvovaného rekvalifikačního kurzu spatřuji v tom, jakým **způsobem úřad práce předem informuje žadatele o rekvalifikaci o jejím obsahu a podmínkách – tedy zda jsou tyto informace zveřejněné např. na informačních vývěskách úřadu práce a na webových stránkách úřadu transparentní, srozumitelné, nezaměnitelné a vyčerpávající.** Jde o to, aby deklarovaná kvalita a kvantita informací, znalostí a dovedností nabízených účastníkům kurzu byla prakticky naplněna alespoň v průměrné míře. Nemělo by docházet ke krajnostem, kdy ne jeden, ale více účastníků stejného kurzu namítají rozpory mezi původní nabídkou a faktickým průběhem kurzu, přičemž nejde pouze o výhradu k absenci výrobní praxe, ale také k časovému režimu výuky, k absenci studijních materiálů atd.

Při rozhodnutí o zahájení šetření jsem vycházela z tvrzení stěžovatele o odlišné nabídce obsahu kurzu oproti jeho skutečné náplni, z nedostatečného stanovení podmínek a náplně rekvalifikačního kurzu ve smluvních dokumentech a z absence důsledného ověření podmínek kurzu ze strany úřadu práce. Stěžovatel legitimně očekával, že správní úřad poskytuje aktuální, pravdivé a dostatečné informace. Správní orgány by měly standardně při své činnosti postupovat dle zásad vyslovených v § 2 odst. 3 správního řádu,¹² tedy šetřit práva občanů nabytá v dobré

¹¹ Ustanovení § 108 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

¹² Zákon č. 500/200 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu dotýká, a mohou zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu. **To platí i pro úřady práce.**

Samozřejmě si uvědomuji, že se ocitáme v rovině tvrzení účastníků kurzu proti tvrzení úřadu práce. Na druhou stranu však musím konstatovat, že ze spisové dokumentace vyplynulo, že předcházející vedení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně nedokázalo na obdrženou stížnost pana D. adekvátně zareagovat tak, aby se dostatečně vyjádřilo ke všem jeho námitkám, aby předložilo přesvědčivé argumenty na podporu organizace kurzu a vyvrátilo tak pochybnosti o kvalitní přípravě a průběhu rekvalifikačního kurzu, a zejména o účelnosti prostředků vynaložených na tuto rekvalifikaci z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu.

Ustanovení § 108 odst. 7 a § 109 odst. 2 zákona o zaměstnanosti sice stanoví povinné náležitosti „dohod“, uzavíraných úřadem práce v rámci realizace rekvalifikací, to však nevylučuje, aby v konkrétní dohodě o provedení rekvalifikace a v dohodě o rekvalifikaci byly uvedeny i další skutečnosti a údaje týkající se konkrétního obsahu a podmínek rekvalifikačního kurzu. Smyslem takového postupu je zajištění právní a faktické jistoty účastníků rekvalifikace, že jejich účast má předem stanovená a jasně vymezená pravidla, jejichž dodržení se mohou u úřadu práce domáhat minimálně podanou stížností.

Obě dohody, uzavřené v této kauze úřadem práce s účastníkem rekvalifikace a s rekvalifikačním zařízením, sice obsahují náležitosti stanovené zákonem o zaměstnanosti, některé podmínky však dohody upravují neurčitě a nejasně. Neurčitý pojem se, dle mého názoru, ukrývá v článku II. bodu 3 dohody o rekvalifikaci uzavřené se stěžovatelem a spočívá v termínu **celkový rozsah rekvalifikace**. Časový rozsah rekvalifikace je zde hodinově rozdělen na teoretickou a praktickou přípravu (byť tento údaj ustanovení § 109 nevyžaduje), avšak **bez bližší specifikace obsahu „praktické přípravy“**. Tento pojem by sám o sobě nepůsobil potíže, kdyby frekventanti kurzu na základě předchozí ústní nabídky a e-mailového sdělení pracovnice úřadu práce Mgr. Dany Horké ze dne 15. 10. 2012 neočekávali skutečnou výrobní praxi. Ze záznamu z další monitorovací návštěvy v rekvalifikačním kurzu dne 5. 3. 2014 vyplynulo, co si pod pojmem praktická příprava představují pracovnice úřadu práce. Ty totiž po monitorovací návštěvě do záznamu písemně shrnuly, že v kurzu probíhala **praktická výuka zaměřená na znalosti a dovednosti v programování**, každý uchazeč pracoval na počítači v odborném PC programu, který simuloval programování pro činnost CNC stroje. Zaměstnankyně úřadu práce současně konstatovaly, že **škola má kvalitní vybavení svých prostor odpovídající výrobnímu prostředí**. K zásadnímu bodu stížností – absenci skutečné a deklarované praxe ve výrobní firmě – není v záznamu uvedeno nic, stejně jako v záznamech po předchozích „kontrolních“ návštěvách zaměstnankyň úřadu práce (záznam z monitorovací návštěvy ze dne 21. 11. 2012 a zápis o zahájení veřejnosprávní kontroly u příjemce veřejné finanční podpory ze dne 3. 6. 2013).

Neurčitost či nejasnost dohod završuje text osvědčení o ukončení rekvalifikačního kurzu, na němž je panu D. jasně **potvrzeno absolvování 60 hodin praxe ve výrobní firmě**.

Nerozumím tomu, že ačkoli úřad práce obdržel několik stížností na organizaci rekvalifikačního kurzu, ani v jedné odpovědi stěžovatelům nezareagoval odpovídajícím způsobem na vyřčené námitky, nevysvětlil, co si pod pojmem

praktická příprava a praxe ve výrobní firmě představuje, co mohlo být zdrojem nesprávného pochopení sdělených informací a dále **neobjasnil důvod rozporu** mezi deklarovanou a skutečnou náplní praktické části rekvalifikačního kurzu **včetně oficiálního potvrzení praxe ve výrobní firmě, která se objektivně nekonala.**

V této skutečnosti spatřuji pochybení úřadu práce, který vágním zněním dohod v kontextu předchozí konkrétní nabídky připustil nejednoznačný výklad podmínek a náplně rekvalifikačního kurzu zakotvených jak v dohodě o provedení rekvalifikace uzavřené mezi úřadem práce a rekvalifikačním zařízením, tak v individuální dohodě o rekvalifikaci uzavřené s účastníkem kurzu. Tato nepřesná písemná specifikace obsahu rekvalifikačního kurzu pak byla jednoznačně zdrojem nejistoty, a zejména nespokojenosti stěžovatele jako účastníka rekvalifikačního kurzu, který od absolvování rekvalifikace legitimně očekával získání praktických zkušeností a dovedností přímo z výrobní, nikoli simulované činnosti.

Úřad práce se ani při jedné z uskutečněných kontrol **nezbýval rozporem** mezi oficiálně potvrzenou praxí ve výrobě (na osvědčení vydaném rekvalifikačním zařízením) a jejím reálným neuskutečněním. Úřad práce jako subjekt, který vybírá rekvalifikační zařízení, uzavírá s ním dohodu o provedení rekvalifikace a zčásti financuje rekvalifikační kurz, má kontrolní oprávnění a dozorovou činnost nad reálným průběhem a kvalitním zajištěním rekvalifikace ze strany smluvního rekvalifikačního zařízení. Jeho právem i povinností je vyžadovat plnění podmínek sjednaných v dohodě o provedení rekvalifikace. Jednou z povinností rekvalifikačního zařízení je vydání osvědčení účastníkům, kteří úspěšně absolvovali kurz a složili závěrečnou zkoušku. Je legitimní předpokládat, že osvědčení s celostátní působností jako oficiální dokument osvědčující absolvování rekvalifikace a získání „nových“ znalostí a dovedností **bude pravdivé**. Pokud tomu tak není, je povinností úřadu práce zajistit nápravu.

D - Závěry

Na základě výše popsaných zjištění a úvah jsem ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv dospěla k přesvědčení, že se Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně **dopustil pochybení.**

Pochybení spatřuji v **neurčitém znění dohody o rekvalifikaci a dohody o provedení rekvalifikace**, což u účastníků rekvalifikace mohlo vyvolat pochybnosti a nesprávnou představu o praktické části kurzu a s tím spojená jiná očekávání, než úřad práce zabezpečením rekvalifikačního kurzu sledoval.

Za vážné pochybení úřadu práce však považuji skutečnost, že se úřad práce ani při jedné z uskutečněných kontrol **nezabýval rozporem mezi oficiálně potvrzenou praxí ve výrobě** (na osvědčení vydaném rekvalifikačním zařízením) **a jejím reálným neuskutečněním**, byť na tuto skutečnost upozornilo několik účastníků rekvalifikace. Povinností úřadu práce je vyžadovat po rekvalifikačním zařízení plnění podmínek sjednaných v dohodě o provedení rekvalifikace, které zahrnují i vydání osvědčení s pravdivými údaji. Absolventi rekvalifikací legitimně očekávají, že osvědčení s celostátní působností, které jako oficiální dokument osvědčující absolvování rekvalifikace obdrží, bude pravdivý.

Další pochybení spatřuji v **nedostatečném vyřízení stížnosti pana D. na organizaci rekvalifikačního kurzu**, na jehož námitky úřad práce reagoval velmi stručně a nepřiléhavě, přičemž k některým námitkám se opomněl vyjádřit.

Oceňuji, že úřad práce zareagoval na obdržené stížnosti a výhrady frekventantů kurzu alespoň tím, že realizoval u následujících kurzů s totožným zaměřením veřejnosprávní kontrolu a dvě monitorovací návštěvy. Musím však podotknout, že jejich závěry mě nepřesvědčily o konstruktivnosti a o účelnosti zmíněných „kontrol a návštěv“, neboť se pouze v malé míře dotkly namítaných skutečností, aniž by byly dostatečně prošetřeny a objasněny a námitky stěžovatelů vyvráceny.

V daném případě již rekvalifikační kurz proběhl a nelze zpětně dosáhnout nápravy vůči konkrétnímu stěžovateli. Vzhledem k tomu, že rekvalifikační kurzy stejného zaměření probíhají nadále, doporučuji úřadu práce, aby byl do budoucna více ostražitý při vypracovávání smluvních dokumentů, a zejména při poradenství a poskytování informací uchazečům o rekvalifikaci s cílem předejít zklamání z odlišného obsahu rekvalifikačního kurzu, než je předem úřadem práce prezentováno, a tudíž účastníkem kurzu legitimně očekáváno. S tím souvisí v konečném důsledku zamezení neefektivního vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu a z Evropského sociálního fondu na neúčelné a „nechtěné“ rekvalifikace.

Zprávu o šetření zasílám Ing. Josefu Bürgerovi, pověřenému řízením Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně a žádám, aby se v zákonné lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Mgr. Anna Š a b a t o v á, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)